

Omzendbrief met betrekking tot de fyto-sanitaire maatregelen ten aanzien van *Phytophthora ramorum*

Referentie	PCCB/S1/VHR/625635	Datum	20/07/2011
Huidige versie	2	Van toepassing vanaf	Dat. publicatie
Trefwoorden	<i>Phytophthora ramorum</i> , fyto-sanitaire maatregelen, plantenpaspoorten		

Opgesteld door	Goedgekeurd door
Huyshauwer, Vera, adviseur	Diricks, Herman, directeur-generaal

1. Doel

Fyto-sanitaire maatregelen hebben tot doel te voorkomen dat voor planten en plantaardige producten schadelijke organismen worden binnengebracht en verspreid op het grondgebied.

Deze omzendbrief beschrijft de fyto-sanitaire maatregelen die van kracht zijn ten aanzien *Phytophthora ramorum*, een schimmel die voorkomt op struiken en bomen.

2. Toepassingsgebied

Deze omzendbrief is van toepassing op alle houders van voor *Phytophthora ramorum* gevoelige planten.

3. Referenties

3.1. Wetgeving

Koninklijk besluit van 10 augustus 2005 betreffende de bestrijding van voor planten en voor plantaardige producten schadelijke organismen.

Beschikking 2002/757/EG van de Commissie van 19 september 2002 houdende voorlopige fyto-sanitaire noodmaatregelen om het binnenbrengen en de verspreiding in de Gemeenschap van *Phytophthora ramorum* Werres, De Cock & Man in 't Veld sp. nov. te voorkomen.

3.2. Andere

4. Definities en afkortingen

EU: Europese Unie

FAVV : Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen

PCE : Provinciale Controle Eenheid

5. Fytosanitaire maatregelen ten aanzien van *Phytophthora ramorum*

5.1. Gevoelige planten, hout en schors

De in de wetgeving opgenomen voor *Phytophthora ramorum* gevoelige plantensoorten zijn :
Acer macrophyllum, *Acer pseudoplatanum*, *Adiantum aleuticum*, *Adiantum jordanii*, *Aesculus californica*, *Aesculus hippocastanum*, *Arbutus menziesii*, *Arbutus unedo*, *Arctostaphylos* spp., *Calluna vulgaris*, *Camellia* spp., *Castanea sativa*, *Fagus sylvatica*, *Frangula californica*, *Frangula purshiana*, *Fraxinus excelsior*, *Griselinia littoralis*, *Hamamelis virginiana*, *Heteromeles arbutifolia*, *Kalmia latifolia*, *Laurus nobilis*, *Leucothoe* spp., *Lithocarpus densiflorus*, *Lonicera hispidula*, *Magnolia* spp., *Michelia doltsopa*, *Nothofagus oblique*, *Osmanthus heterophyllus*, *Parrotia persica*, *Photinia x fraseri*, *Pieris* spp., *Pseudotsuga menziesii*, *Quercus* spp., *Rhododendron* spp., andere dan *Rhododendron simsii*, *Rosa gymnocarpa*, *Salix caprea*, *Sequoia sempervirens*, *Syringa vulgaris*, *Taxus* spp., *Trientalis latifolia*, *Umbellularia californica*, *Vaccinium ovatum* en *Viburnum* spp.

De in de wetgeving opgenomen voor *Phytophthora ramorum* gevoelige soorten hout en schors zijn :
Acer macrophyllum, *Aesculus californica*, *Lithocarpus densiflorus*, *Quercus* spp. en *Taxus brevifolia*

Sinds de laatste aanpassing van de wetgeving in 2007 zijn op de volgende plantensoorten eveneens besmettingen vastgesteld : *Abies* sp., *Betula* sp., *Chamaecyparis* sp., *Choisiya* sp., *Cornus* sp., *Drimys* sp., *Garrya* sp., *Gautheria* sp., *Ilex* sp., *Larix* sp., *Liriodendron* sp., *Picea* sp., *Ribes* sp., *Sarcococca* sp., *Tsuga* sp.. In het bijzonder de besmettingen op *Larix* nemen in het Verenigd Koninkrijk een grote omvang aan.

5.2. Invoerverbod voor gevoelige schors

Phytophthora ramorum veroorzaakt in de Verenigde Staten van Amerika massale sterfte van de lokale eiken. Omwille van het besmettingsgevaar is het verboden gevoelige schors uit de Verenigde Staten van Amerika in te voeren in de EU.

5.3. Invoervereisten voor gevoelige planten en voor gevoelig hout

Gevoelige planten en gevoelig hout ingevoerd uit de Verenigde Staten van Amerika, moet vergezeld zijn van een fytosanitair certificaat en voldoen aan bijzondere fytosanitaire eisen.

Voor gevoelige planten gaat het over de volgende fytosanitaire eisen :

- op het fytosanitair certificaat moet volgende aanvullende verklaring vermeld zijn : “vrij bevonden van niet-Europese isolaten van *Phytophthora ramorum* Werres, De Cock & Man in 't Veld sp. nov.”.
- het certificaat mag enkel worden afgeleverd nadat representatieve monsters zijn genomen, onderzocht en vrij bevonden van niet-Europese isolaten van het schadelijk organisme, en dat
 - de planten afkomstig zijn uit een gebied dat bekend is als vrij van niet-Europese isolaten van *Phytophthora ramorum*, in dat geval moet de naam van het gebied vermeld worden in het vak “plaats van oorsprong” op het fytosanitair certificaat, of
 - de planten tijdens officiële inspecties, met inbegrip van laboratoriumtests in geval van symptomen, verricht sedert het begin van de laatste volledige vegetatiecyclus op de plaats van productie, vrij bevonden zijn van symptomen.

Voor gevoelig hout gaat het over de volgende fytosanitaire eisen :

- het hout is afkomstig uit een gebied dat bekend is als vrij van niet-Europese isolaten van *Phytophthora ramorum*, in dat geval moet de naam van het gebied vermeld worden in het vak “plaats van oorsprong” op het fytosanitair certificaat, of
- het hout is ontschorst, en,
 - zodanig vierkant behakt of gezaagd dat het oppervlak niet meer rond is, of
 - bevat minder dan 20% water, berekend op de droge stof, of
 - gedesinfecteerd met een daartoe geschikte hete lucht- of heet waterbehandeling, of
- in geval van gezaagd hout met of zonder vastzittende resten schors, op het hout of de verpakking ervan is overeenkomstig de gangbare handelsgebruiken een merkteken “Kiln-dried”, “KD” of een ander internationaal erkend merkteken aangebracht, waaruit blijkt dat het hout op het tijdstip van bewerking met toepassing van een passende tijd/temperatuurcombinatie kunstmatig is gedroogd tot een vochtgehalte van minder dan 20% berekend op de droge stof.

5.4. Bedrijfsinspecties en gebruik van plantenpaspoorten

Planten van *Viburnum* spp. L., *Camellia* spp. L. en *Rhododendron* spp. L., andere dan *R. simsii* Planch. (kamerazalea), zijn onderworpen aan de plantenpaspoortplicht. Deze soorten dienen vergezeld te zijn van een plantenpaspoort tot het stadium van de eindgebruiker. Uitgebreide informatie over plantenpaspoorten is ter beschikking op <http://www.favv-afsc.fgov.be/thematischepublicaties/Plantenpaspoort.asp>

Planten van *Viburnum* spp. L., *Camellia* spp. L. en *Rhododendron* spp. L., andere dan *R. simsii* Planch. (kamerazalea), mogen slechts in het verkeer worden gebracht indien ze officieel zijn geïnspecteerd, met bemonstering bij vaststelling van verdachte symptomen, en vrij bevonden zijn van *P. ramorum*. Deze inspectie gebeurt minstens twee maal per jaar tijdens de actieve groei van de planten. Om een grotere zekerheid te hebben dat de planten vrij zijn, vindt de inspectie plaats in het begin (april – juli) en op het einde van het seizoen (augustus – november). Telers die deze plantensoorten roeien in bossen, parken of de (semi-)natuurlijke omgeving met het doel ze in het verkeer te brengen, moeten deze planten gedurende minstens 1 groeiseizoen in de kwekerij houden zodat de twee vereiste officiële inspecties kunnen verricht worden.

Andere voor *Phytophthora ramorum* gevoelige soorten worden één maal per jaar geïnspecteerd op de aanwezigheid van symptomen tijdens de jaarlijkse bedrijfsinspectie. Voor deze inspecties rekent het FAVV een retributie aan. Informatie over de retributies is terug te vinden op <http://www.favv->

afsca.fgov.be/financiering/retributies/. In 2011 bedraagt dit 23,13 EUR per begonnen half uur (jaarlijks geïndexeerd bedrag).

Operatoren die (één van) deze soorten telen of verhandelen, en nog niet over een erkenning “plantenpaspoort” beschikken, dienen een aanvraag tot erkenning in te dienen door het formulier op de website <http://www.favv-afsca.fgov.be/erkenningen/modelaanvraagformulier.asp> in te vullen en over te maken aan de PCE. De contactgegevens van de PCE's zijn beschikbaar onder <http://www.favv-afsca.fgov.be/pce/>. Per erkenningsaanvraag wordt bij de opening van het dossier een administratiekost aangerekend.

Handelaren die partijen voorzien van plantenpaspoorten samenvoegen of splitsen, moeten eveneens over een erkenning beschikken om vervangingspaspoorten te kunnen afleveren.

5.5. Bestrijdingsmaatregelen

Wanneer een besmetting wordt aangetroffen moeten alle geïnfekteerde planten en alle gevoelige planten, inclusief de bijhorende groeimedia en plantenresten, binnen een straal van 2 m rond de geïnfekteerde planten vernietigd worden. Mogelijkheden voor vernietiging zijn :

- verbranden (ter plaatse of in een verbrandingsoven),
- begraven op een diepte van minstens 50 cm, geen gevoelige planten op deze plaats terugplanten,
- compostering onder de volgende voorwaarden :
 - het materiaal moet tijdens het vervoer afgedekt worden,
 - het materiaal moet vooraf op de site van de compostering versnipperd worden,
 - compostering in een erkende installatie
 - voorafgaand schriftelijk akkoord van de instelling waarin deze bevestigt dat :
 - ze in kennis is gesteld dat het om besmet materiaal gaat,
 - een temperatuur van tenminste 55°C gedurende tenminste 2 weken verzekerd wordt,
 - alle materiaal dat gebruikt werd voor de behandeling van het vers materiaal en dat tevens gebruikt wordt bij de aflevering van compost (vb bulldozer, vrachtwagen) moeten achteraf ontsmet worden.

Op het teeltoppervlak in de 2 m zone moeten passende fytosanitaire maatregelen genomen worden. Deze zijn :

- voor containerteelt : het oppervlak waarop de containers staan ontsmetten.
- voor teelt in volle grond :
 - verbod om gedurende 3 opeenvolgende jaren gevoelige planten te planten, of
 - de grond tot een diepte van 0,5 m afgraven en verwijderen (diep begraven, verbranden, ...), of
 - stomen of fumigeren van de grond (indien kan aangetoond worden dat dit efficiënt is), of
 - bedekken met een waterondoordringbare laag (beton, plastic, ...) en zorgen dat afwatering geen herbesmetting kan veroorzaken.

Alle gevoelige planten binnen een straal van 10 m rond de geïnfekteerde planten en alle resterende planten van de besmette partij worden moeten minstens 3 maanden op de plaats van productie blijven en ten minste 2 keer extra geïnspecteerd worden tijdens de actieve groei. Tijdens deze periode mogen geen behandelingen uitgevoerd worden die de symptomen kunnen onderdrukken.

Onderzoek heeft uitgewezen dat water een belangrijke rol speelt in de verspreiding van de ziekte. Daarom zal op bedrijven waar een besmetting is vastgesteld, ook het irrigatiewater gewonnen door recuperatie van het drainwater of afkomstig van een open waterreservoir bemonsterd worden, tenzij de operator op grond van zijn autocontrolesysteem kan aantonen dat het water geen bron van besmetting vormt. Indien dit niet conform blijkt te zijn, dient het water ontsmet te worden (UV ontsmetter of langzame zandfilter) om herbesmetting via beregening te vermijden. Het vaststellen van positieve watermonsters zal geen invloed hebben op de afbakening van de 2 m en de 10 m zone rond besmette planten. Er mogen evenwel geen plantenpaspoorten afgeleverd worden zolang de met besmet water beregende planten niet ten minste één maal opnieuw geïnspecteerd werden en vrij bevonden.

5.6. Onderzoek naar de aanwezigheid buiten kwekerijen

Het FAVV verricht eveneens onderzoek naar de aanwezigheid van *Phytophthora ramorum* buiten kwekerijen, in het bijzonder in openbaar groen en bossen. Particulieren die verdachte symptomen waarnemen, kunnen dit melden aan de PCE.

In geval van vaststelling van een besmetting buiten kwekerijen zullen, rekening houdend met de lokale omstandigheden, uitroeiings- of beheersmaatregelen worden opgelegd.

6. Bijlagen

/

7. Overzicht van de revisies

Overzicht van de revisies van de omzendbrief		
Versie	Van toepassing vanaf	Reden en omvang van de revisie
2	Datum publicatie	Uitbreiding waardplantenlijst